

Zbirka Tomljanović i Kljaković u sakralnoj umjetnosti

Samostalna zbirka Memorijalna zbirka Jozo Kljaković

Zbirka Tomljanović i Kljaković u sakralnoj umjetnosti

travanj 2024.

Zagreb / Zadar / Vukovar

SADRŽAJ / CONTENTS / CONTENUTO

O IZLOŽBI Lidija Fištrek i Marija Šarić – Ban	7
MEMORIJALNA ZBIRKA JOZO KLJAKOVIĆ Lidija Fištrek	8
O ZBIRCI TKANJA I TAPISERIJA IVANA TOMLJANOVIĆA I ANE TOMLJANOVIĆ Marija Šarić – Ban	24
BIOGRAFIJA - IVO TOMALJANOVIĆ Marija Šarić – Ban	40
BIOGRAFIJA - ANA TOMLJANOVIĆ Marija Šarić – Ban	41
BIOGRAFIJA - JOZO KLJAKOVIĆ Lidija Fištrek	43
BIBLIOGRAFIJA	44
KATALOG	46
IMPRESUM	50

Etnološki odjel Narodnog muzeja Zadar u suradnji s Memorijalnom zbirkom Jozo Kljaković i Gradskim muzejom Vukovar u sklopu zajedničke izložbe *Zbirka Tomljanović i Kljaković u sakralnoj umjetnosti*, predstavljaju dio umjetničke autorske Zbirke tkanja i tapiserija Ivana i Ane Tomljanović, uz slike i crteže sakralne tematike Joze Kljakovića iz fundusa Memorijalne zbirke. Ovim izložbenim projektom ostvarena je suradnja objedinjena u sakralnoj tematici kao rezultat kustorskog projekta kustosica i voditeljica zbirki Marije Šarić-Ban (Narodni muzej Zadar, Etnološki odjel) i Lidije Fištrek (Memorijalna zbirka Jozo Kljaković, Zagreb). Suradnjom i povezivanjem triju institucija u kulturi, Gradskog muzeja Vukovar, Memorijalne zbirke Jozo Kljaković i Narodnog muzeja Zadar, ostvarena je razmjena u okviru izložbenog programa u Zadru, Zagrebu i Vukovaru. Gostujuća izložba *Zbirka Tomljanović i Kljaković u sakralnoj umjetnosti* u Gradskom muzeju Vukovar u Dvorcu Eltz u Vukovaru, objedinjena je u *sakralnoj tematici iz fundusa obiju zbirki (Tomljanović-Kljaković)*. Ovom izložbom i provedenim istraživanjem autorice promiču stvaralaštvo Ane Tomljanović i Ivana Tomljanovića, kao i Joze Kljakovića, jednog od najvažnijih umjetnika 20. stoljeća. U okviru izložbe biti će izloženo jedanaest slika i crteža sakralne tematike Joze Kljakovića iz fundusa Memorijalne zbirke, kao što su *Sveti Jeronim*, *Uskrsnuće Lazara*, *Salonitanski mučenici*, *Tri sveca* – skice za freske u crkvi sv. Martina u Vranjicu, crtež *Mrtvi Krist*, iz prve polovice 20. stoljeća, *Mojsije prima zapovjedi od Boga* (skica za fresku u crkvi sv. Marka u Zagrebu), *Trijumfalni luk-Sveto Trojstvo* (skica za fresku u crkvi sv. Marka u Zagrebu), *Klanjanje zlatnom teletu* (skica za fresku u crkvi sv. Marka u Zagrebu), *Uskrsnuće*, 1. pol. 20 st., *Pribijanje na križ*, *Posljednja večera* (skica za fresku u crkvi sv. Martina u Vranjicu), *Polaganje u grob*, 1. pol. 20 st., i 15 tapiserija iz Zbirke tkanja i tapiserija Ivana i Ane Tomljanović: *Zadarski poliptih 1*, *Zadarski poliptih 2*, *San ranjenog Krista*, *Krštenje na Jordanu*, *Sv. Anastazija*, *Sv. Mihovil*, *Ave Maria* – naša Gospa od zdravlja, *Rođenje Kristovo*, *Vidjeli smo njegovu zvijezdu na istoku*, *Muka Kristova*, *Veronikin rubac*, *Krštenje na Jordanu*, *Veronikin rubac*, sv. Krševan, *Drevni grad Zadar*. Izložena djela posvojim su motivima, sadržaju te namjeni sakralnog karaktera. Za ovu izložbu predstavljani su radovi iz takozvanog Ciklusa kršćanske tematike koji su zajedničko djelo istaknutih zadarskih umjetnika Ivana Tomljanovića i Ane Tomljanović, dok je liturgijsko ruho *Bijeli komplet* djelo Ane (Anite) Tomljanović. Liturgijsko ruho u vlasništvu je Zadarske nadbiskupije za koju je i ostvareno, a posuđeno je za potrebe ove izložbe. Ovim kustorskim projektom odlučile smo povezati i prikazati umjetnička djela iz zbirke Etnološkog odjela Narodnog muzeja Zadar i Memorijalne zbirke Jozo Kljaković koja prikazuju kršćansku tematiku na različitim medijima likovne umjetnosti – slikama (ulje na platnu) i crtežima (olovka na papiru) Joze Kljakovića i tapiserijama i tekstilu (liturgijsko ruho) Ane Tomljanović i Ivana Tomljanovića. Spoj različitih umjetničkih medija i interpretacija motiva preuzetih iz Kršćanstva, koji su ujedno i veliko nadahnuće ovim umjetnicima, povezani su i objedinjeni u istom vremenskom okviru ovoga izložbenog projekta.

Lidija Fištrek i Marija Šarić Ban

Memorijalna zbirka Jozo Kljaković

Lidija Fištrek

O Zbirci

Umjetnik Jozo Kljaković je Gradu Zagrebu 1969. godine darovao svoju kuću i izvjestan broj slika i crteža, biblioteku, te nekoliko komada pokućstva, s namjerom da nakon njegove smrti budu uređeni u Memorijalnu zbirku otvorenu za javnost (Darovni ugovor od 17. rujna 1969. godine). Memorijalna zbirka Jozo Kljaković nalazi se u kući Jose Kljakovića, koja površinom iznosi 233 m², a stalni postav nalazi se u prizemlju kuće. Stalni postav dovršen je 2009. godine, a zauzima površinu od 70 m² i raspoređen je u tri prostorije u okviru kojih su prezentirana djela Jose Kljakovića. U stalnom postavu predstavljeni su radovi ulja na platnu, te crteži i skice, uz povremene izložbe. Manji ambijentalni dio opremljen je namještajem, skulpturama umjetnikovih prijatelja, obiteljskim fotografijama i knjigama. Zbirka se do danas kontinuirano obnavlja i stručno obrađuje. Zbirka sadrži ukupno 387 inventarnih oznaka u programu M++ i obuhvaća 1034 predmeta, odnosno dvadeset i dva ulja na platnu, jedno ulje nepoznatog autora, pedeset i šest crteža i sedam skulptura, tri komada namještaja, knjige i ostalu građu. Samostalna zbirka – Memorijalna zbirka Jozo Kljaković u stalnom je nastajanju sa zadaćom prikupljanja, čuvanja i predstavljanja ostavštine Jose Kljakovića kao hrvatskog slikara, intelektualca i spisatelja. Dokumentacija o predmetima nije konačna, budući da je ona trajno otvoreni proces koji se sukcesivno dopunjuje i omogućuje istraživanja, kao i nove interpretacije u suvremenom kontekstu povremenih izložbi i događanja, uz aktivnu participaciju posjetitelja. Novim pristupima i metodama razvijaju se nove vrste posjetitelja koji aktivno sudjeluju u programima. Dobivanjem statusa muzejske djelatnosti unutar Centra za likovni odgoj Grada Zagreba, institucija 2021. godine postaje Samostalna zbirka – Memorijalna zbirka Jozo Kljaković i upisana je u Upisnik muzeja, galerija i zbirki Republike Hrvatske.

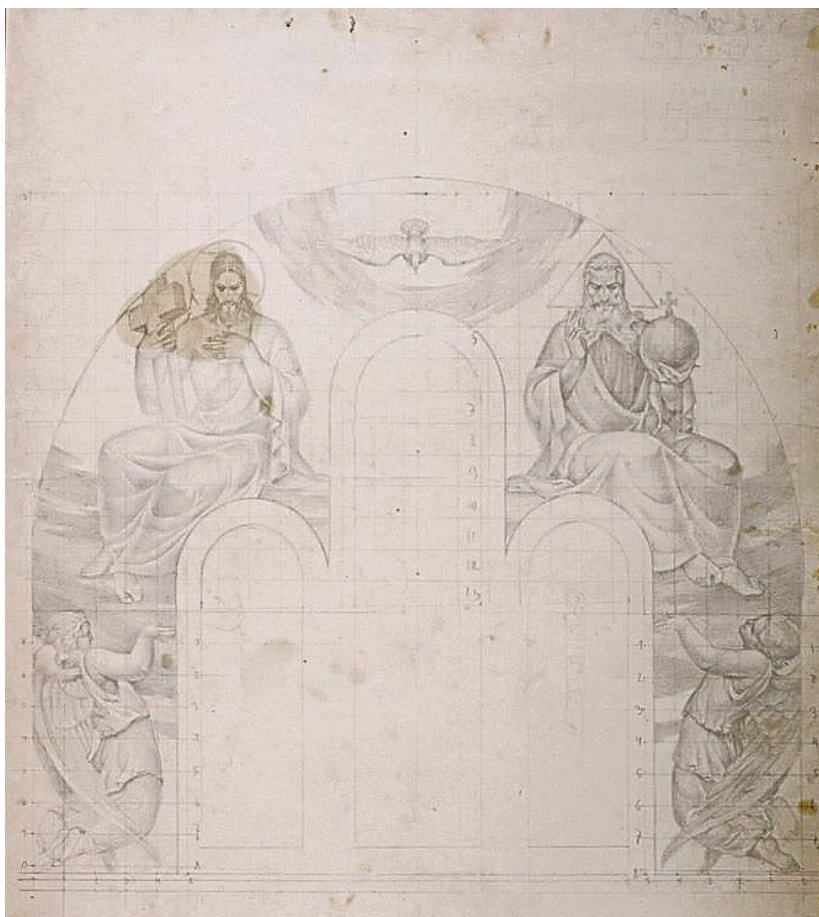
Sakralna umjetnost Jose Kljakovića

Memorijalna zbirka slikara Jose Kljakovića uz ostale umjetnine u fundusu, u zbirci crteža posjeduje 56 crteža, koji su uglavnom sakralne tematike. Većinom su to skice za freske u crkvi svetog Martina u Vranjicu, crkvi svetog Marka u Zagrebu, u Biskupiji kod Knina, te crkvi svetog Eustahija u Dobroti, u Boki Kotorskoj. Od crteža kršćanske tematike izdvojila bih crteže koji prikazuju biblijske motive vezane uz katolički blagdan Uskrs, koji su izloženi i obrađeni izložbom *Sakralna tematika Jose Kljakovića – Uskrs* (2022.).¹ u Solinu, Zagrebu i Rimu.

Jozo Kljaković u slikarskom je opusu uz svjetovne, prikazivao i religijske, mitološke i nostalgične teme. Povezanost s religijom datira od slikareva rođenja u Solinu gdje je odrastao u izuzetno religijskom i patrijarhalnom okruženju. Tijekom odrastanja Jozo Kljaković ostaje i dalje vezan uz religiju, pa je tako 1943. godine nakon nemilih događaja, utočište i dugogodišnje prebivalište pronašao u Papinskom hrvatskom zavodu svetog Jeronima u Rimu. S toga ne čudi što je slikarski prikazao važne crkvene dostojanstvenike, biblijske prizore i kršćanske običaje.

Jozo Kljaković fasciniran povijesnim zbivanjima na hrvatskom tlu izrađuje brojne crteže, skice, freske i mozaike od kojih možemo izdvojiti mozaike koji se nalaze na pročelju Papinskog hrvatskog zavoda svetog Jeronima u Rimu – *Krunjenje Zvonimira*, *Krist-Knez mira* i *Pokrštavanje Hrvata* (1944.–1961.). Prikaz tema preuzetih iz kršćanske religije najbolje možemo vidjeti u ciklusu fresaka koje je Jozo Kljaković izradio za crkvu sv. Martina u Vranjicu (1927.–1928.). U prostoru crkve sv. Martina prikazani su salonitanski sveci, a na glavnom luku, utemeljitelji crkve sv. Petar i sv. Pavao, te sv. Ćiril i Metod. Za ovu izložbu izdvojili smo slike *Sveti Jeronim* (1965), ulje na platnu, *Uskrsnuće Lazara* (1942), ulje na platnu i crteže

¹ Fištrek, L. (2022), *Sakralna tematika Jose Kljakovića – Uskrs*, Ur. Fištrek, L., Matijević, M., Centar za likovni odgoj Grada Zagreba, Zagreb: Tiskara Hlad

*Trijumfalni luk-Sveto Trojstvo,
Jozo Kljaković, 1927.-1928.g.,
olovka na papiru, 59,5x53cm,
Inv. br. 030, Vlasništvo: Grad Zagreb*

Sveti Jeronim,
Jozo Kljaković, 1965.g.,
ulje na platnu, 100x80 cm,
Inv. br. 010, Vlasništvo: Grad Zagreb

pod nazivom *Tri sveca* (1927.–1928.), *Mrtvi Krist* (1 pol. 20. stoljeća), *Mojsije prima zapovijedi od Boga* (skica za fresku u crkvi sv. Marka u Zagrebu), *Trijumfalni luk-Sveto Trojstvo* (1927.–1928.), skica za fresku u crkvi sv. Marka u Zagrebu, *Klanjanje zlatnom teletu* (1927.), skica za fresku u crkvi sv. Marka u Zagrebu, *Uskrsnuće*, (1. pol. 20 st.), *Pribijanje na križ*, (1. po. 20 st.), *Posljednja večera*, (1927.-1928.), skica za fresku u crkvi sv. Martina u Vranjicu, *Polaganje u grob*, (1. pol. 20 st.).

Slika *Sveti Jeronim* (1965) prikazuje kršćanskog sveca, širitelja vjere, filozofa, teologa, pustinjaka, kršćanskog naučitelja i zaštitnika Dalmacije. Nedovršeni je rad iz godine 1965. godine na kojemu je prikazan snažni i mišićavi lik sv. Jeronima kako sjedi na stolici ispred stola na kome leži hrpa bijelog papira. Mišićavo tijelo svečeve snažnog zemljanog-crvenkastog inkarnata sa uskim i naglašeno duguljastim licem visoka čela, te bijele kose i kratke brade. S desne strane svečeva lika naslikana su dva debela folijanta, od kojih je gornji otvoren. Iza svečeva lika, kraj stjenovite zagasito plavkasto-sive pećine, sjedi žućkasto-smeđi lav! (Ivy Lentić-Kugli, 1969.)²

Uskrsnuće Lazara (1942), u centru ove pokrenute kompozicije prikazani su likovi Lazara i Isusa. U sredini kompozicije prikazana je grobnica Lazareva iz čijih uskih i visokih vrata izlazi oživljeni Lazar, markantnih crta lica i kukasta nosa. Lazar je obavijen bijelim povojima mumije. Ispred njega u dramatičnom i dijagonalnom pokretu prikazan je visok i snažan lik Isusa, odjeven u bijelu dugačku halju, sa prebačenom maslinasto-smeđom draperijom. Isus ima snažno i energično lice, a obje ruke uzdignuo je iznad glave u dramatičnoj gesti oživljavanja. S lijeve strane Lazareve grobnice prikazana su dva mišićava muška lika odjevena u dugačke bjelkaste halje, koji podržavaju tešku kamenu ploču, odvaljenu od ulaza u grobnicu. S desne strane od Isusa kleče dvije žene (Marija i Marta) koje su odjevene u stiliziranu nošnju, nalik na narodnu seljačku nošnju dalmatinske Zagore: nabrane široke bijele suknje, široki rukavi, te uski prslučić bez rukava u crvenkasto-zagasitim tonovima. Glave su im usko obavijene bjelkastim velima. U pozadini se vidi arhitektura grada, stojeći muški likovi sjede kose i dugih sijedih brada, odjeveni u dugačke bijele halje sa žutim i crvenim širokim pojasevima u struku." (Ivy Lentić Kugli, 1969.)³

Crtež pod nazivom *Tri sveca* prikazuje sv. Venancija, sv. Jeronima i sv. Dujma, koji su važni sveci Rimokatoličke crkve, mučenici i zaštitnici. Sveti Venancije, svetac rimokatoličke crkve, bio je salonitanski biskup koji je šireći kršćansku vjeru umro mučeničkom smrću. Sveti Jeronim je kršćanski svetac, širitelj vjere, filozof, teolog, pustinjač, kršćanski naučitelj i zaštitnik Dalmacije. Sveti Dujam, također svetac rimokatoličke crkve, solinski biskup i mučenik, zaštitnik grada Splita i Splitsko-makarske nadbiskupije, smatran je učenikom apostola sv. Petra, zbog čega je Split u ranom srednjem vijeku postao metropolitansko područje.

Crtež *Mrtvi Krist* prikazuje Krista na odru nakon razapinjanja na križ. Tematika ovog crteža vrlo je često prikazivana u umjetnosti, s toga ne čudi da su za istom temom posegnuli i Ana i Ivo Tomljanović u izradi tapiserije također izložene na ovoj izložbi. Svi izloženi crteži Joze Kljakovića potvrđuju autorovo kvalitetno crtačko umijeće oblikovanja ljudskih figura. Umjetnički doprinos Joze Kljakovića nastajao je tijekom dužeg vremenskog perioda i nesumnjivo predstavlja velik obol likovnoj umjetnosti i Hrvatskoj kulturnoj baštini.

Nezaobilazna tema i prikaz *Posljednje večere*, crtež je koji je nastao kao predložak za fresku u crkvi sv. Martina u Vranjicu 1927. godine. Crtež prikazuje Krista i dvanaest apostola kako sjede za masivnim drvenim stolom. Likovi su monumentalni i pokrenuti u gestama. Ispred stola uspravni je lik Jude, pogleda usmjerenog prema promatraču.

Crtež *Pribijanje na križ* prikazuje u velikom formatu trenutak kada Isusu zabijaju čavle kroz stopala. Centralnu os kompozicije čini patibulum (uspravna greda) križa na kojem je pribijen jedan od razbojnika, okrenut leđima. Dijagonalno iza njega na zemlji je položen križ s Isusom, dok ga mučitelji drže i pribijaju mu čavle kroz stopala.

² Opis preuzet iz zapisa muzejskog programa M++ pod Inv.br 010

³ Opis preuzet iz zapisa muzejskog programa M++ pod Inv.br 002

*Uskrsnuće Lazara,
Jozo Kljaković, 1942.g.,
ulje na platnu, 140x132cm
Inv. br. 002, Vlasništvo: Grad Zagreb*

Na crtežu *Polaganje u grob*, Kljaković u centru kompozicije prikazuje mrtvo tijelo Krista koje pridržavaju dva muška lika. U lijevom donjem kutu je klečeći ženski lik okrenut leđima. Crtež je nastao u Rimu i pretpostavlja se da datira iz 40-ih godine 20. stoljeća.

Crtež pod nazivom *Uskrsnuće* nastao je u Rimu i prikazuje Kristovo uskrsnuće. Na velikom formatu Kljaković je ostvario bogatstvo forme i sadržaja svakog kutka slike, piše Stanko Špoljarić.⁴ Volumen likova na crtežu blizak je michelangelovskom shvaćanju forme. Kompozicija je podijeljena u dva dijela i prikazuje Krista pobjednika i ležećih vojnika u bazi slike.

U razdoblju provedenom u Zagrebu, Jozo Kljaković stvorio je dva značajna ciklusa u fresko tehnici-ciklus sakralnih tema za crkvu sv. Marka i ciklus profane tematike za interijer Slavonske banke. Rad na oslikavanju unutrašnjosti crkve sv. Marka, Kljaković započinje 1923. godine. Oslikavanjem unutrašnjosti, kao i rekonstrukcija same crkve pod budnim okom prof. Kljakovića, traje 17 godina, od 1923. do 1940. godine. Jozo Kljaković u crkvi sv. Marka oslikava ukupno 16 fresaka (12 u brodovima i četiri u zavjetnoj kapeli sv. Fabijana i Sebastiana). Dvadesetih godina 20. stoljeća nastaju prve četiri freske u crkvi sv. Marka u Zagrebu (Krštenje Kristovo, Propovijed na gori, Uskrsnuće Lazara i Mojsije prima zapovijedi od Boga)⁵. Ciklus fresaka u crkvi sv. Marka organiziran je prema slikarskom kanonu usporednog prikazivanja epizoda iz Staroga i Novoga zavjeta, po uzoru na Michelangelovu Sikstinsku kapelu, pri čemu se starozavjetni i novozavjetni prizori međusobno nadopunjuju i pojašnjavaju. Već u samom početku zadivljuje vješta organizacija kompozicije, s mnoštvom likova grupiranih oko središnjeg prizora. Kljakovićev način oslikavanja i restauriranja unutrašnjosti sv. Marka često je kritiziran i osporavan, no revidiranjem slikareva obola cjelokupnom uređenju crkve, te promatranjem njegova cjelokupnog opusa u fresko tehnici, moguće je uvidjeti zrelost njegova razmišljanja.

Raznovrsnim materijalom svjetovnih i crkvenih tema u dužem vremenskom razdoblju tijekom kojega su nastajali crteži Joze Kljakovića predložuju faze stvaralaštva kroz koje je prolazio. Od art décoa do otvorenog divljenja klasici, odnosno talijanskoj renesansi kojom se Kljaković dugo inspirirao.⁶ Svi crteži Joze Kljakovića prikazuju vještinu odličnog crtača i parade ruke. Kljakovićev uzor u crtanju, njemački slikar Albrecht Dürer, ostavio je izrazit pečat na rad Joze Kljakovića. Način prikazivanja tonusa mišića, oblikovanje silueta, kao i vješta upotreba tehnike *ciaro-scuro* na crtežima odražava dürerovski majstorski izričaj. Biblijska tematika Uskrsnuća na odabranim crtežima vrijedan su dio Kljakovićeva slikarskog opusa koji se nalazi u fundusu Memorijalne zbirke Jozo Kljaković.

Crteži Joze Kljakovića s prikazom kršćanskih svetaca i zaštitnika gradova u Dalmaciji tematski se vežu uz tapiserije Ane Tomljanović i Ive Tomljanovića, što je osnovna nit koja povezuje ove autore. Ljubav prema religiji, Dalmaciji i ostavština koju baštine ove dvije zbirke zadužili su Hrvatski narod i kulturnu baštinu Republike Hrvatske.

4 Stanko Špoljarić, opis djela u fundusu zbirke, Inv.br. 049

5 Fištrek.L.(2020), Sakralna tematika Joze Kljakovića-Fresko slikarstvo, katalog izložbe, Centar za likovni odgoj Grada Zagreba:Zagreb

6 Vidi Katalog izložbe „Bojiš li se sinko ikoga?“, Izložba crteža-Jozo Kljaković, Zdelar.Ž.(2010).

Mrtvi Krist,
Jozo Kljaković, 1.pol.20.st.,
olovka na papiru, 13,3x35,4cm
Inv. br. 043, Vlasništvo: Grad Zagreb

Posljednja večera,
Jozo Kljaković, 1927.-1928.g.,
olovka na papiru, 25,9x51cm
Inv. br. 027, Vlasništvo: Grad Zagreb

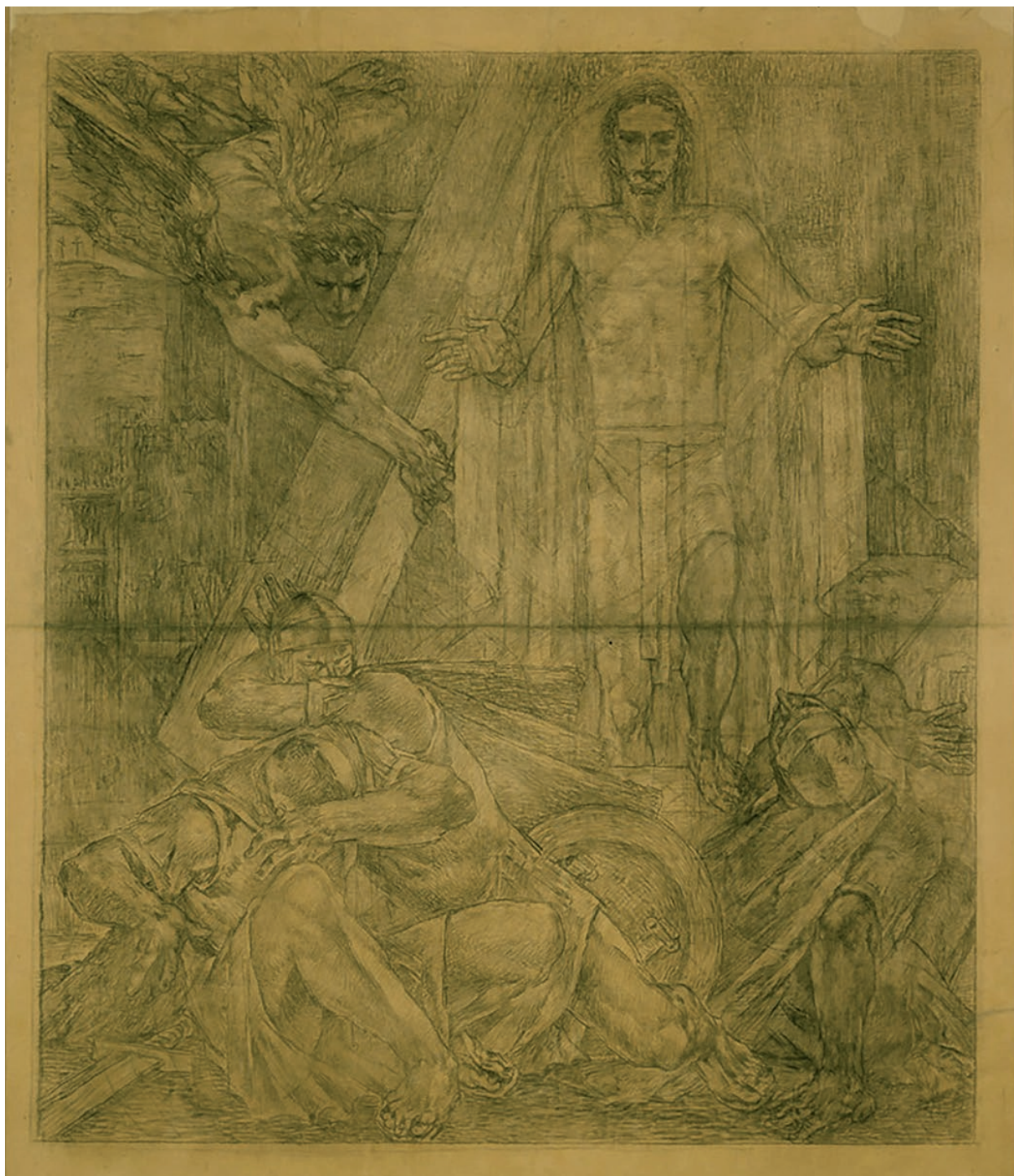

*Pribijanje na križ,
Jozo Kljaković, 1.pol.20.st.,
olovka na papiru, 151x161cm
Inv. br. 047, Vlasništvo: Grad Zagreb*

*Skidanje s križa,
Jozo Kljaković, 1.pol.20.st.,
olovka na papiru, 181x150cm
Inv. br. 048, Vlasništvo: Grad Zagreb*

Uskrsnuće,
Jozo Kljaković, 1.pol.20.st.,
olovka na papiru, 171x142cm
Inv. br. 049, Vlasništvo: Grad Zagreb

*Klanjanje zlatnom teletu,
Jozo Kljaković, 1927.g.,
ugljen na papiru, 177x204cm
Inv. br. 075, Vlasništvo: Grad Zagreb*

Tri sveca,
 Jozo Kljaković, 1927.-1928.g.,
 olovka na papiru, 31,5x32cm
 Inv. br. 034, Vlasništvo: Grad Zagreb

*Mojsije prima zapovjedi od Boga,
Jozo Kljaković, 1924.-1925.g.,
olovka na papiru, 54,9x77,5cm
Inv. br. 024, Vlasništvo: Grad Zagreb*

O zbirci tkanja i tapiserija Ivana Tomljanovića i Ane Tomljanović

Marija Šarić-Ban

Zbirka Tomljanović, uz 38 tapiserija, objedinjuje i 106 tkanih predmeta nastalih u periodu od kraja 1960-ih godina do kraja 2012. godine i zajedničko je djelo dvoje istaknutih zadarskih umjetnika, bračnog para Ane (Anite) Tomljanović i Ivana Tomljanovića, čiji je sustavni dugogodišnji zajednički rad na tapiseriji postao jedna od paradigmi hrvatske umjetnosti tkanja. Izložena djela po svojim su motivima, sadržaju te namjeni sakralnog karaktera. U sklopu ove izložbe predstavljene su 15 umjetničkih tapiserija iz takozvanog Ciklusa kršćanske tematike, koje su zajedničko djelo istaknutih zadarskih umjetnika Ivana Tomljanovića i Ane Tomljanović, te liturgijsko ruho *Bijeli komplet* koje je djelo Ane (Anite) Tomljanović. Liturgijsko ruho je u vlasništvu Zadarske nadbiskupije za koju je i ostvareno, te je posuđeno za potrebe ove izložbe.

Anita Tomljanović sama je objasnila o svojoj inspiraciji za izražavanje u umjetničkoj tapiseriji:

Moto mogega života po kojem sam tkala i stvarala tapiserije

Gdje god idem, kud god se krećem, sve vidim u tapiseriji i sve poželim otkati u tapiseriji. To je taj neprekidni nemir i proces koji se odvija u meni jer ideje su neiscrpne, iz jedne izviru tisuće drugih i tu nema kraja...

Za mene se život rađa i nastavlja svaki puta s novom tapiserijom.

*Drevni grad Zadar,
242 x 340 cm, 1979. Iadera Christiana.
EO-3851*

Vidjeli smo njegovu zvijezdu na istoku,
115 x 257 cm, 1974. Eo-3840

Vrijednost Zbirke osim u umjetničkoj izvrsnosti temelji se i na činjenici da se radi o velikom objedinjenom opusu umjetnika, bračnog para Ane (Anite) Tomljanović i Ivana Tomljanovića. Svakako treba istaknuti likovnu vrijednost autorskog pristupa u mediju tapisserije, temeljenog na sinergiji prirodne palete boja vune u odnosu na geometrijsku, apstraktnu i figurativnu tematiku. Radi se o pristupu u kojem se autori poigravaju sa širokom paletom tonova i discipliniranog istraživanja onoga što je naizgled nalik jednostavnoj slici. Važno je istaknuti i sirovinu – vunu, čija je proizvodnja i primjena obilježila povijest odijevanja i tekstila hrvatskog i lokalnog područja sve do danas. Također treba istaknuti da su umjetnici, bračni par Tomljanović, sami tkali tapisserije, tj. prolazili cijelu fazu stvaranja od ideje do realizacije, dok danas suvremeni autori većinom daju tkati tapisserije prema svojim idejama (crtežima, slikama). Tehnološka osnova svih njihovih djela je klasična tehnika tkanja tapisserije, formirana na vertikalnom tkalačkom stanu, s uspravno napetim nitima osnove-tzv. *haute lisse* i tkana tehnikom *point de tapisserie*, vrlo srodnoj prastaraj tehnici klečanja, u kojoj se potka određene boje provlači rukom između dvije i dvije napete niti osnove u širini motiva te boje.

Umjetnici Ana i Ivan Tomljanović u stvaranju su polazili od ideje predstavljene u obliku crteža ili slike te je prenosili na kartone prema kojima su tkali. Sami su pripremali, sortirali vlakno i prikupljali vunu u sirovu obliku, prali je i davali na ručno predenje te poslije toga sortirali prema prirodnim nijansama stvarajući potrebnu paletu za tapisserije. Njihov stvaralački opus u mediju tapisserije možemo prema inspiraciji i likovnosti podijeliti u četiri tematske cjeline: prvu tematsku cjelinu *Geometrijska forma i apstrakcija* obilježava samostalni autorski rad Ane (Anite) Tomljanović u čemu joj u tehničkom dijelu pomaže suprug Ivan (u izradi kartona za tapisserije i tehničkoj pripremi vune). Autorica tapisseriji pristupa u klasičnom stilu u formatu plohe kao slici na zidu, što je prvotni oblik tapisserije. Geometrija kao polazište u tekstilnoj umjetnosti, posebice na ručno izrađenim tapisserijama, zahvalan je motiv s obzirom na ukrštavanje vertikalnih niti osnove i horizontalnih niti potke. No, autorica se ne zadržava samo na pravilnom rasteru, već oslobođena diktata podloge oblikuje plohe i linije, kao da se radi o slikarskom mediju. U tim plohama ona veze svoje apstraktne ornamente, inspirirane

Rođenje Kristovo,
100 x 124 cm, 1997. Eo-3841

prirodom i velebitskim kršem, u stilu hrvatskih umjetnika pedesetih i šezdesetih godina XX. st., poput kamenih struktura Otona Glihe. U drugoj tematskoj cjelini *Realizam kao polazište u oblikovanju pejzaža i motiva grada*, u svim kompozicijama ravnoteža je postignuta ravnomjernim i pravilnim izmjenjivanjem ploha, odnosno ponavljanjem kontrastnih tonaliteta svjetla i tame. Glavna karakteristika pojedinih djela u trećoj, *Sakralnoj- Kršćanskoj tematici* (koju predstavljamo ovom izložbom), je ujedinjenje likovnih elemenata (oblika tj. ploha u odnosu na obrisne linije tonova, perspektive) u jedinstvene cjeline. Jedinstvo je ostvareno njihovim skladnim odnosom, kao i odnosom likovnih elemenata s kompozicijskim načelima. U svim kompozicijama ravnoteža je postignuta ravnomjernim i pravilnim izmjenjivanjem ploha, odnosno ponavljanjem kontrastnih tonaliteta svjetla i tame. U četvrtoj tematskoj cjelini *Portreti* najviše do izražaja dolazi rad Ivana Tomljanovića.

Zadarski likovni umjetnici Ivan i Ana (Anita) Tomljanović velik su dio svog likovnog stvaralaštva posvetili radeći za potrebe Crkve diljem Hrvatske, posebice u Zadarskoj nadbiskupiji, djelujući kao slikari, skulptori i obnovitelji predmeta za liturgijsku uporabu: svetohraništa, krstionica, raspela ili misnog ruha. Gđa. Ana bila

*Ave Maria – naša Gospa od zdravlja,
124 x 103 cm, 1994. EO-3842*

je vrsna u oblikovanju i tkanju misnog ruha, boromejki, dalmatika i antepedija. Mnoga njezina djela bila su predstavljena na izložbama crkvene umjetnosti u zemlji i inozemstvu i danas su sastavni dio crkvenih zbirki. Satkala je misna ruha svih boja i namjene, za katedralu u Zadru, katedralu u Senju i za crkvu sv. Šime u Zadru, tri boromejke (zelena, crvena i bijela) nalaze se u crkvi St. Margarethen Kirche u Berlinu, a jedna bijela kazula u crkvi sv. Marije Magdalene u Londonu. Gosp. Ivan Tomljanović je freskama oslikavao crkve diljem Hrvatske, izrađivao je reljefe za svetojarišta od srebra ili bakra, izradio je 14 postaja Križnog puta za župnu crkvu u Pagu, drvene kipove svetaca za crkvu sv. Marije Magdalene u Londonu (Wandsworth) i mnoge druge.

*Zadarski poliptih 1,
135 x 365 cm, 1997. Eo-3854*

Tapiserija *Zadarski poliptih 1* prikazuje svece koji su u formalnom ili prenesenom smislu vezani za Zadar. Prikazuje u sredini Isusa- koji drži knjigu s oznakom alfe i omega. Zatim slijede apostoli Petar s ključevima raja i Pavao branitelj vjere s mačem i biblijom kao temeljima crkve, a potom zadarska zaštitnica mučenica sv. Anastazija (sv. Stošija) te znameniti zadarski biskup sv. Donat.

Sv. Anastazija,
130 x 88 cm, 2010. Eo-3848

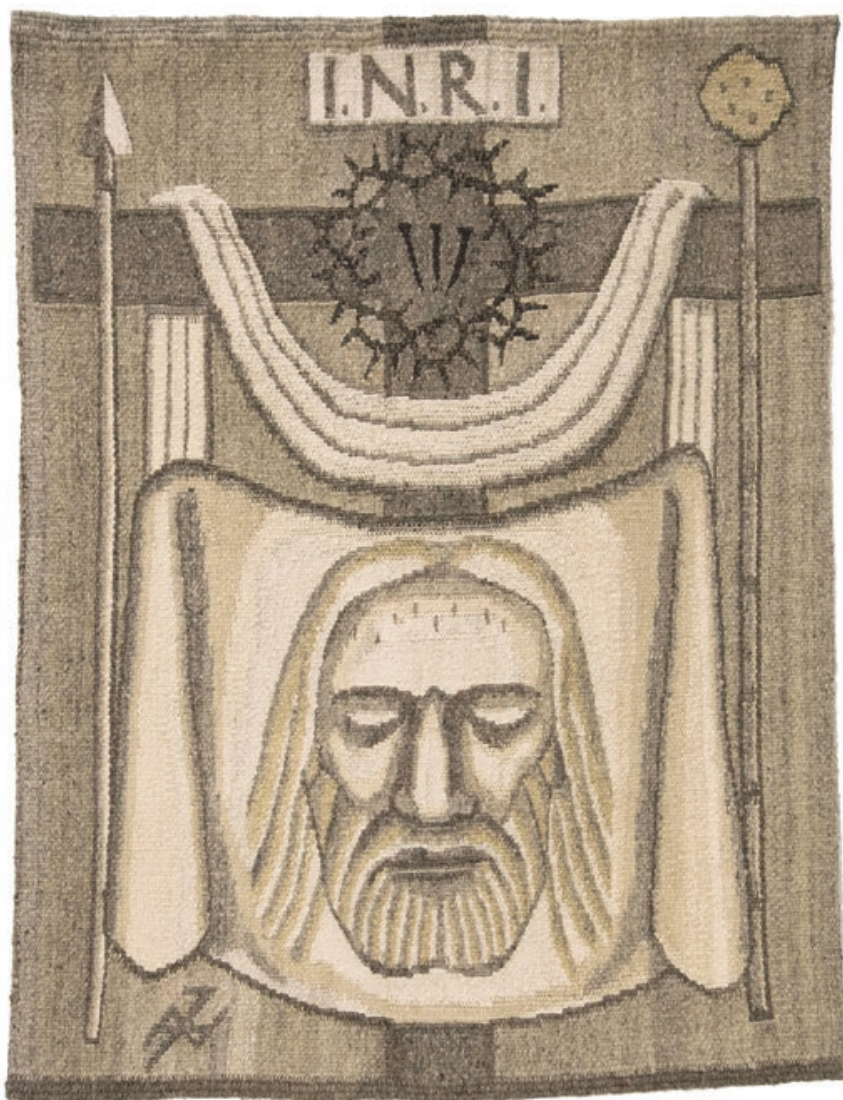

Zadarski poliptih 2,
135 x 320 cm, 1998. Eo-3844

Tapiserija *Zadarski poliptih 2* prikazuje u središtu prizor prikazanja u hramu u kojem sv. Šimun držeći dijete Isusa u rukama izriče svoj glasoviti *Nunc dimittitis, domine*. S obje strane ovog prizora nalaze se redovnice i redovnici, te sveci zaštitnici redova čiji su samostani obilježili kršćansku, ali i svjetovnu povijest Zadra. S lijeve strane okupljene su redovnice benediktinke među kojima se ističe lik opatice Čike, osnivačice samostana, te svete Skolastike i brata joj sv. Benedikta, koji su osnovali Benediktinski red, kasnije proširen diljem Europe. S desne strane među skupinom redovnika ističu se likovi sv. Dominika, sv. Franje i sv. Leopolda Mandića.

Brod u oluji,
132 x 195 cm, 1999. Eo-3847

Muka Kristova,
130 x 100 cm, 1994. Eo-3843

Veronikin rubac,
105x128, 1995. Eo-3853

*Krštenje na Jordanu,
132 x 125 cm, 2001. Eo-3845*

Prikazi su riješeni plošno s linearno izraženom stilizacijom i tonski usklađenim ispunama forme. Umjetnici su sakralnu tematiku interpretirali na suvremen način, a opet u potpuno klasičnoj izvedbi, skladno, jednostavno i jedinstveno. Poliptisi su dani u vrlo izraženoj stilizaciji koja treba evocirati oblike i metode uprizorenja vezane za srednjovjekovne interpretacije, od predromaničkih i romaničkih reljefa, do stiliziranih srednjovjekovnih vezenih antependija.

Tapiserija *San ranjenog Krista* ističe se posebnošću prikaza, prikazuje usnulog Krista koji poslije sve muke smireno odmara ispod vinove loze. Tapiseriju odlikuje umjetnička sloboda u interpretaciji klasičnog sakralnog prizora, posebnost ideje i unikatnost pristupa Isusovoj mucu u plošnoj, linijskoj, stiliziranoj figurativnoj interpretaciji.

Niz manjih tapiserija simbolično je vezano za život Isusov. Dekorativna tapiserija *Vidjeli smo njegovu zvijezdu na istoku* u živahnoj stilizaciji i kontrastu sivih i žućkastih tonova vrlo dekorativno interpretira plamteću zvijezdu repaticu koja je vodila trojcu mudraca do mjesta Kristova rođenja. Tapiserije *Muka Isusova* i *Veronikin rubac* pokazuju gotovo heraldički način stilizacije na jednoj simbola

Kristove muke, a druga stilizirani rubac s Kristovim likom. Oba djela karakterizira čistoća, preglednost i jednostavnost, podsjećaju na onu vrstu tapiserija koje su se u Srednjem vijeku u svečanim prilikama iznosile da bi ukrašavale prozore ili trjemove na pročeljima kuća.

San ranjenog Krista,
135 x 255 cm, 2001. Eo-3846

Sv. Mihovil,
130 x 90 cm, 2000. EO-3849

Zadarski triptih,
130 x 200, 2000. Eo-3850

Sv. Krševan i sv. Mihovil riješeni su vrlo jednostavno u duhu medijevalne heraldike, linearno s naznačenim tonskim prijelazima. Slično je interpretiran i prizor *Brod u oluji* koji je preuzet s bočnog reljefa na škrinji sv. Šimuna, realiziran u srebrno sivim tonalitetima prirodne vune.

Interpretirajući sakralnu temu na suvremen način, a opet u potpuno klasičnoj izvedbi, plod je dugogodišnjeg iskustva i predanog rada dvoje umjetnika, skladna, jednostavna, ali jedinstvena cjelina prikaza sakralne tematike.

(Antun Travirka iz predgovora katalogu izložba u čast 2000- te obljetnice Isusovog rođenja, 1999. SICU, Zadar).

Sv. Krševan, Grb Grada Zadra,
100 x 120, 1993. Eo-3852

Ana Tomljanović-Šokčević, *Liturgijsko ruho, Bijeli komplet*, 1965., Vlasništvo: Zadarska nadbiskupija

Liturgijsko ruho – *Bijeli komplet*

Za izložbu su izabrani tkani predmeti tzv. *Bijeli komplet*: dvije boromejke (misnice) i dvije dalmatike s karakterističnim uzorcima, te dvije stole.

Karakteristično za umjetnički rad Ane (Anite) Tomljanović, u kojem je orijentirana na prirodne materijale i klasičnu tehniku tkanja, prepoznatljivost je njezina rukopisa koji odlikuje klasična jednostavnost i čista izvedba. Umjetnica je sama osmislila, oblikovala, projektirala i istkala navedene predmete. Umjetnosti tkanja kao mediju vlastita likovnog izražavanja Ana (Anita) Tomljanović prilazila je krajnje disciplinirano, sabrano i strpljivo, uvijek s punom sviješću o strogim unutrašnjim zakonitostima jednog od najstarijih i najelementarnijih oblika likovno-kreativnog aktiviteta, orijentirajući se na prirodne materijale, kao i na klasične tehnike tkanja. U izrazu klasična, jednostavna, čiste izvedbe i njeguje studiosnu dekorativnost. Umjetničina estetska osnova u oblikovanju i projektiranju tkanih predmeta počiva na vizualnim efektima koji proizlaze iz same strukture lanenog tkanja koje ona svojim istančanim smislom oplemenjuje i decentno koloristički obogaćuje, te u tkanje uključuje svilene ili pak zlatne niti. Njezina tkanja u lanu ili svili strogo su

strukturirana bez ornamentike, a temelje se na tradicionalnim lanenim tkanjima. Građena su strpljivo, red po red, pri čemu se u linearnoj gradaciji formiraju pruge različito upletene potke ili po istom principu motiv križa.

Njezino djelo možemo svrstati u jedno od najznačajnijih, oblikovno najkoherentnijih i tehnički najkonsekventnijih opusa na području umjetnosti tkanih tekstila (Travirka, 1983: 3).

Autorica koristi prirodne tonalitete lana, svile, pamuka ili vune za stvaranje vizualnih efekata iz same strukture lanena platna, decentno utkivajući zlatne i srebrne niti. U linearnoj grafici formira pruge ili pak utkane uzorke koji se naziru u istoj obojenosti. U kreiranju tekstila i projektiranju misne odjeće vidi se moderan pristup izveden u svilenom tkanju ornamentalne, reljefne strukture. Ovaj doista originalno koncipiran komplet karakterizira stilizacija klasične misne odjeće u oblike koji naglašavaju vrlo specifičan modernitet. Ove misnice impresioniraju svojom jednostavnošću, tek poneka aplikacija tkanja druge ornamentalne strukture vizualno upotpunjuje misno ruho, naglašava vertikalnu ili pak formira oblik križa. Misnice istovremeno asociraju na svečano tradicijsko narodno ruho, dok u nekim elementima dekoracije nose poneke karakteristike dekorativnog stila dvadesetih godina 20. st.

Umjetnost Ane Tomljanović ostvaruje se u doista različitim tkanim tvorevinama, a ljepota tih objekata, neovisno o motivu, obliku i dimenzijama, počiva u uvijek novoj avanturi građenja tkanih tekstura, u traganju za njihovim unutrašnjim rasporedom, ritmom i harmonijom. Udahnjujući im novi smisao, dajući im novi oblik, ruka umjetnice preobražava ih u djelo čiste, gotovo organske ljepote. (Antun Travirka, iz predgovora kataloga izložbe Tapiserije – tkanje – retrospektiva, 1983. Zadar/ Zagreb.)

Zbirka tkanja i tapiserija Ivana Tomljanovića i Ane Tomljanović predstavlja neizmjeran kulturno-umjetnički doprinos unutar nacionalne baštine.

Njihova prezentacija i promocija tapiserija (donacije) pridonosi valorizaciji tekstilne umjetničke tapiserije kao grane umjetnosti, koja se od devedesetih godina 20. stoljeća sve značajnije promiče kroz europske kulturne programe.

Ana Tomljanović-Šokčević, Unikati tkanja, uzornici, nastali u svrhu istraživanja za potrebe oblikovanja Bijelog liturgijskog ruha

Ivan Tomljanović

Marija Šarić Ban

Ivan Tomljanović rođen je 1927. u Senju, a preminuo je 2017. u Zadru. Slikarstvo je studirao na Akademiji primijenjenih umjetnosti u Zagrebu, u klasi prof. Ernesta Tomaševića, a kiparstvo u klasi prof. Koste Angeli-Radovanija. Na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu diplomirao je 1954. godine. Za vrijeme studija sudjeluje na konzervaciji srednjovjekovnog zidnog slikarstva u Istri i u Hrvatskom zagorju, a 1952. i 1953. sudjeluje na tečaju UNESCO-a za konzervaciju fresaka u crkvi sv. Sofije u Ohridu u Makedoniji. Od 1955. je restaurator u Restauratorskom zavodu JAZU (HAZU) u Zagrebu, a od 1957. u Institutu u HAZU u Zadru, gdje osniva i vodi Restauratorski atelje. Na Pedagoškoj akademiji u Zadru sudjeluje u osnivanju Odjela za likovnu umjetnost, te 11 godina honorarno predaje metodiku likovnog odgoja i kiparstvo. Od 1981. radi u Zavodu za zaštitu spomenika kulture u Zadru, a od 1984. djeluje kao slobodni likovni umjetnik. Sve vrijeme zajedno sa suprugom Anom (Anitom) Tomljanović-Šokčević sudjeluje u tkanju i na izložbama tapiserija. Godine 1950. i 1960. postaje stipendist British Councila na postdiplomskom studiju za konzervaciju fresaka u velikoj Britaniji. U Hrvatskoj slika freske u mnogim crkvama: Senju, Brinju, Krasnom, Zadru, Preku, Povljani, Starigradu, Škabrnji i dr. Freska *Posljednja večera* naslikana 1956. u Ivanovom Selu kraj Daruvara proglašena je i zaštićena kao spomenik kulture. Godine 1963. i 1994. freskama oslikava cijelu crkvu. Godine 1995. tijekom operacije Oluja slika veliku fresku u crkvi sv. Roka u Zatonu kraj Šibenika. U više spomenutih crkava izradio je svetohraništa i krstionice s reljefima od srebra i bakra. Član je ULUPUH-a u Zagrebu od 1956. i HDLU-a u Zadru od osnutka 1959. pa do svoje smrti. Godine 1959. pokretač je izložbe zadarskih slikara u povodu Dana grada Zadra. Samostalno je izlagao na više od 20 izložbi, radio je na više od 14 kompleksnih (višegodišnjih) projekata konzervacije i restauracije zidnog slikarstva (samostalno ili ekipno) pod vodstvom Konzervatorskog zavoda Hrvatske i Zavoda za zaštitu spomenika kulture u Zadru.

Ana Tomljanović (Anita Tomljanović-Šokčević)

Rođena 1926. u Komletincima (Vinkovci), preminula 2022. u Zadru. Završila je Školu primijenjene umjetnosti u Zagrebu, Odjel za tekstil i tkanje, nakon čega je diplomirala likovne umjetnosti na Pedagoškoj akademiji u Zadru.

Marija Šarić Ban

Od 1958. do 1963. na zadarskim školama predaje Likovni odgoj i vodi likovnu sekciju zadarske gimnazije. Priređuje zapažene izložbe dječjih radova, ponajprije u Zadru, a zatim 1961. i 1964. u Hrvatskom školskom muzeju u Zagrebu. Također, tijekom Domovinskog rata zajedno sa suprugom Ivanom Tomljanovićem, radi s djecom izbjeglicama i prognanicima i priređuje izložbe njihovih radova, najprije 1991. u Ljubljani, a potom 1992. u Puli i 1993. u Hrvatskom školskom muzeju u Zagrebu i u Kazališnoj kući u Zadru.

Od 1963. radi isključivo na kreiranju tekstila i tkanju tapiserija, te surađujući sa suprugom akademskim slikarom Ivanom Tomljanovićem tka tapiserije i ostvaruje niz zapaženih izložbi u zemlji i inozemstvu: Zadar, Rijeka, Zagreb, Vinkovci, Maribor, Kopar, Ljubljana, Beograd, Salzburg, München, Lausanne, itd. Ostvaruje 20 samostalnih izložbi i sudjeluje na 72 skupne izložbe. Od 1957. članica je ULUPUH-a u Zagrebu, i od tada sudjeluje na svim izložbama Udruženja. Članica je HDLU-a u Zadru od osnutka. Najznačajnije samostalne izložbe ostvarila je u Zadru u Gradskoj loži 1971. („Mala retrospektiva tapiserija i tkanja“), u Zagrebu u Muzeju za umjetnost i obrt 1975. („Izložba tapiserija“) i u Zadru u Galeriji umjetnina 1975. (ista izložba), u Lausanneu u Galerie du Lyceum 1979. („Izložba tapiserija“); u Zadru u Galeriji umjetnina 1983. („Tapiserija – tkanje – retrospektiva“), u Zagrebu u Muzeju za umjetnost i obrt 1983. (ista izložba kao i u Zadru), u Münchenu u Staatliches Museum für Völkerkunde 1984. („Retrospektiva tapiserija i tkanja“), u Muzejsko-galerijskom centru *Klovićevi dvori* (kao gošća 31. Zagrebačkog salona zajedno s Ivanom Tomljanovićem izlaže 23 tapiserije) 1996./1997., u Zadru u SICU-u 1999. (izložba tapiserija „IADERA CHRISTIANA“) povodom jubileja 2000 godina rođenja Isusa Krista.

Najznačajnije skupne izložbe: u Salzburgu 1966. i 1968. (V i VI Biennale Christlicher Kunst der Gegenwart), u Zagrebu na 5., 6., 12., 15., i 21. Zagrebačkom salonu; u Münchenu 1981. u Staatliches Museum für Völkerkunde („Moderne Tapisserien“), u Zagrebu u Galeriji Karas 1982. („Likovno stvaralaštvo u Zadru od 1945. do 1982.“; ista izložba u Zadru u Galeriji umjetnina i u Reggio Emiliji), u Osijeku 1983. („Bijenale Slavonaca“), u Zagrebu u Muzeju za umjetnost i obrt 1988. (izložba „Tapiserija u Hrvatskoj“), u Tournaiu (Belgija) 1993. („Triennale internationale de la tapisserie“) „L'AUTRE EUROPE“ (Eglise du College) hrvatski paviljon. U Muzejsko-galerijskom centru Klovićevi dvori 1993. („Hrvatska tapiserija na trijenalu u Belgiji“).

JOZO KLJAKOVIĆ/JOZO KLJAKOVIĆ

(Solin, 10. ožujak 1889-Zagreb, 1. listopad 1969)

Jozo Kljaković hrvatski je slikar rođen u Solinu 1889. godine. Pučku školu završio je u Solinu, a Realnu gimnaziju u Splitu, gradu u kojem je slikarski zanat učio u ateljeu Emanuela Vidovića. Slikarsku izobrazbu nastavlja kod Franje Pavačića u Zagrebu, a potom upisuje Akademiju likovnih umjetnosti u Pragu (kod Vlahe Bukovca, 1908.). Prva skupna izložba održana mu je u Zagrebu 1910. godine, s grupom Medulić, a zatim je 1911. godine, na Međunarodnoj izložbi u Rimu, izlagao zajedno s Meštrovićem. Nakon Praga odlazi na Istituto delle belle arti u Rimu, te kod Ferdinanda Hodlera u Ženevi provodi tri godine (od 1917.), a potom, 1920. godine, nastavlja studij fresko slikarstva kod Marcela Lenoira na Académie Ranson u Parizu. Kreće se u krugu pripadnika francuske avangarde te prijateljuje s hrvatskim umjetnicima, Uzelcem, Šumanovićem i Babićem. Vrativši se u Zagreb 1923. godine, postaje profesor na Kraljevskoj akademiji za umjetnost i umjetni obrt. Dvadesete su godine uspjeha i velikih narudžbi, a 1925. godine, na Međunarodnoj izložbi dekorativne umjetnosti u Parizu osvaja Grand Prix. U razdoblju koje je proveo u Zagrebu, stvorio je dva značajna ciklusa u fresko tehnici – ciklus sakralnih tema za Crkvu sv. Marka i ciklus profane tematike za interijer Slavonske banke. Ciklus u Dobroti rađen je u tehnici ulja na platnu, kao i rad u Trgovačko-obrtničkoj komori. Likovni život nastavlja unaprijeđivati i u trećem desetljeću, pa 1938. godine postaje glavni kustos Moderne galerije u Zagrebu. Godine 1941., u vrijeme Nezavisne Države Hrvatske, Kljaković je uhićen zbog optužbi da je s Ivanom Meštrovićem iz inozemstva namjeravao djelovati protiv NDH i sila Osovine. U zatvoru, u kojem je neko vrijeme proveo s Ivanom Meštrovićem, doživljava prvi napadaj sljepila. Na intervenciju mnogih osoba iz javnog i političkog života, pušten je u kućni pritvor 1942. godine. Njegova slika Bičevanje uvrštena je u hrvatsku selekciju za XXIII. Venecijanski Bijenale, a 1943. godine, odlazi u Rim izraditi mozaike za Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima. U Rimu ostaje do 1947. godine, kada se zbog političke konstelacije u domovini i neslaganja s vladajućim režimom odlučuje na odlazak u Buenos Aires. Prije odlaska izdaje manju monografiju, s reprodukcijama svojih djela i predgovorom slavnog metafizičkog slikara Giorgia de Chirica.

U galeriji Müller, najvećoj galeriji u Buenos Airesu, 1948. godine Kljaković organizira samostalnu izložbu, te izdaje katalog za koji je predgovor napisao Ivan Meštrović. Tijekom boravka u Buenos Airesu, osim slikanjem bavi se publicistikom, objavljujući tekstove u svim najvažnijim emigrantskim glasilima. Svoja razmišljanja i burnu biografiju iznio je u autobiografskoj knjizi U suvremenom kaosu 1952. godine, objavljenoj u Nakladi autorovih prijatelja, Buenos Aires, te knjigu Kravavi val, 1961. godine u Rimu. Iz Buenos Airesa vraća se u Rim 1956. godine, jer se nije mogao prilagoditi životu u novome svijetu. Nakon 25 godina izbjivanja, u domovinu se vraća 1968. godine. Svoju kuću na Rokovom perivoju 4, u Zagrebu, s pripadajućim umjetninama, darovao je, po uzoru na prijatelja Ivana Meštrovića, Gradu Zagrebu.

Umro je 1. listopada 1969. godine u Zagrebu, u 81. godini života. Pokopan je u Arkadama na zagrebačkom Mirogoju.

Lidija Fištrek

BIBLIOGRAFIJA

Senjanović, Petra, Bogdan, Jure, Prančević, Dalibor, Dulibić, Frano, Zdelar, Željka, Dukić, Josip, Jozo Kljaković – retrospektiva, katalog izložbe (Galerija Klovićevi dvori, 26. studenoga 2009. – 24. siječnja 2010.), 2009.

Zdelar, Željka, Jozo Kljaković: Bojiš li se sinko ikoga, katalog izložbe (Memorijalna zbirka Jozo Kljaković, 26. studenoga 2009. – 10. ožujka 2010.) Zagreb, Centar za likovni odgoj grada Zagreba, Memorijalna zbirka Jozo Kljaković, 2009.

Vujanović, Barbara, Kljaković kod Meštrovića, katalog izložbe (Atelijer Meštrović, 26. studenoga 2009. – 24. siječnja 2010.), Zagreb, Atelijer Meštrović, 2009.

Vugrinec, Petra, Bilješka o autoru, u: Kljaković, Jozo, U suvremenom kaosu, Matica hrvatska, Zagreb. 2012.

Vugrinec, Petra, Vodič kroz djela Joze Kljakovića u Zagrebu, Zagreb, Centar za likovni odgoj grada Zagreba, Memorijalna zbirka Jozo Kljaković, 2014.

Zdelar, Željka, Jozo Kljaković, Katalog predmeta zbirke Joze Kljakovića, Zagreb, Centar za likovni odgoj grada Zagreba, Memorijalna zbirka Jozo Kljaković, 2019.

Fištrek, Lidija, Scenografija Joze Kljakovića za Dubrovački diptihon i Dubravku, Centar za likovni odgoj Grada Zagreba, Memorijalna zbirka Jozo Kljaković, 2019.

Fištrek, Lidija, Vugrinec, Petra, Remek djela Joze Kljakovića-Novi prilozi vrednovanju umjetnikova opusa, Centar za likovni odgoj Grada Zagreba, Memorijalna zbirka Jozo Kljaković, 2020.

Fištrek, Lidija, Sakralna tematika Joze Kljakovića-fresko slikarstvo, Centar za likovni odgoj Grada Zagreba, Memorijalna zbirka Jozo Kljaković, 2020.

Fištrek, Lidija, Dulibić Frano, Karikature Joze Kljakovića-iz fundusa zbirke, Centar za likovni odgoj Grada Zagreba, Memorijalna zbirka Jozo Kljaković, 2021.

Fištrek, Lidija, Dukić Josip, Matijević Mario, Sakralna tematika Joze Kljakovića-Uskrs, Centar za likovni odgoj Grada Zagreba, Memorijalna zbirka Jozo Kljaković, 2022.

Fištrek, Lidija, Djela Joze Kljakovića u Rimu, Centar za likovni odgoj Grada Zagreba, Memorijalna zbirka Jozo Kljaković, 2022.

Šarić-Ban, Marija, Scenografija Joze Kljakovića za Dubrovački diptihon i Dubravku, Narodni muzej Zadar, Etnološki odjel, 2023.

Fištrek, Lidija, Mentor progovara studentu-u razgovoru Joze Kljakovića i Frana Marka Vlahinića, Centar za likovni odgoj Grada Zagreba, 2023.

Fištrek, Lidija, Liturgijsko ruho zbirka Tomljanović i sakralna umjetnost zbirka Kljaković, Centar za likovni odgoj Grada Zagreba, Memorijalna zbirka Jozo Kljaković, 2023.

Knjige:

Kljaković Jozo, U suvremenom kaosu, 1952.; izdanje u Nakladi autorovih prijatelja:BsAs, 1992.; prvo domovinsko izdanje Matica Hrvatska, Zagreb, 2011.; drugo izdanje, Matica Hrvatska, Zagreb; Kljaković

Jozo, Krvavi val, Rim, 1961.; Naklada autorovih prijatelja; 2011.; izdanje Matica Hrvatska, Zagreb

Kljaković Jozo, Libar moga života, 2012.; Dalmatinske teme, 2013.;

Čovjek bez maske, 2014.; Politički tekstovi i polemike, 2015.; Perturbatori javnog poretka, 2018.; Jozo Kljaković u tekstovima drugih autora, 2022., sva izdanja u nakladi: Dom kulture Zvonimir, Solin, nakladnička cjelina: Jozo Kljaković, priređivač: Dukić Josip

KATALOG

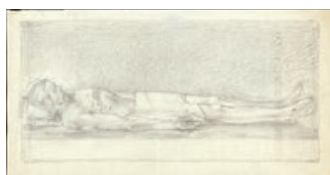
1. Trijumfalni luk-Sveto Trojstvo, Jozo Kljaković, 1927.-1928.g.,
olovka na papiru, 59,5x53cm
Inv.br.030, Vlasništvo: Grad Zagreb

2. Sveti Jeronim, Jozo Kljaković, 1965.g.,
ulje na platnu, 100x80cm
Inv.br.010, Vlasništvo: Grad Zagreb

3. Uskrsnuće Lazara, Jozo Kljaković, 1942.g.,
ulje na platnu, 140x132cm
Inv.br.002, Vlasništvo: Grad Zagreb

4. Mrtvi Krist, Jozo Kljaković, 1.pol.20.st.,
olovka na papiru, 13,3x35,4cm
Inv.br.043, Vlasništvo: Grad Zagreb

5. Posljednja večera, Jozo Kljaković, 1927.-1928.g.,
olovka na papiru, 25,9x51cm
Inv.br.027, Vlasništvo: Grad Zagreb

6. Pribijanje na križ, Jozo Kljaković, 1.pol.20.st.,
olovka na papiru, 151x161cm
Inv.br.047, Vlasništvo: Grad Zagreb

7. Skidanje s križa, Jozo Kljaković, 1.pol.20.st.,
olovka na papiru, 181x150cm
Inv.br.048, Vlasništvo: Grad Zagreb

8. Uskrsnuće, Jozo Kljaković, 1.pol.20.st.,
olovka na papiru, 171x142cm
Inv.br.049, Vlasništvo: Grad Zagreb

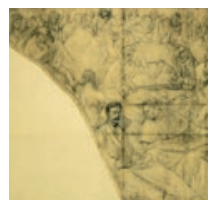
9. Tri sveca, Jozo Kljaković, 1927.-1928.g.,
olovka na papiru, 31,5x32cm
Inv.br.034, Vlasništvo: Grad Zagreb

10. Mojsije prima zapovjedi od Boga, Jozo Kljaković, 1924.-1925.g.,
olovka na papiru, 54,9x77,5cm
Inv.br.024, Vlasništvo: Grad Zagreb

11. Klanjanje zlatnom teletu, Jozo Kljaković, 1927.g.,
ugljen na papiru, 177x204cm
Inv.br.075, Vlasništvo: Grad Zagreb

12. Drevni grad Zadar, 242 x 340 cm, 1979. ladera Christiana.
EO-3851

13. Vidjeli smo njegovu zvijezdu na istoku, 115 x 257 cm, 1974.
EO-3840

14. Rođenje Kristovo, 100 x 124 cm, 1997.
EO-3841

15. Ave Maria – naša Gospa od zdravlja, 124 x 103 cm, 1994.
EO-3842

16. Zadarski poliptih 1, 135 x 365 cm, 1997.
Eo-3854

17. Sv. Anastazija, 130 x 88 cm, 2010.
Eo-3848

18. Zadarski poliptih 2, 135 x 320 cm, 1998.
Eo-3844

19. Brod u oluji, 132 x 195 cm, 1999.
Eo-3847

20. Muka Kristova, 130 x 100 cm, 1994.
Eo-3843

21. Krštenje na Jordanu, 132 x 125 cm, 2001.
Eo-3845

22. San ranjenog Krista, 135 x 255 cm, 2001.
Eo-3846

23. Sv. Mihovil, 130 x 90 cm, 2000.
EO-3849

24. Zadarski triptih, 130 x 200, 2000.
Eo-3850

25. Veronikin rubac, 105x128, 1995.
Eo-3853

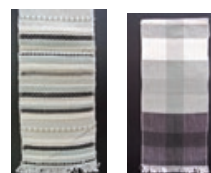
26. Sv. Krševan, Grb Grada Zadara, 100 x 120, 1993.
Eo-3852

27. Liturgijsko ruho, Bijeli komplet, 1965.,
Ana Tomljanović-Šokčević, Vlasništvo: Zadarska nadbiskupija

28. Unikati tkanja, uzornici, nastali u svrhu istraživanja za potrebe oblikovanja
Bijelog liturgijskog ruha,
Ana Tomljanović-Šokčević

IMPRESUM

Nakladnik:

Centar za likovni odgoj Grada Zagreba,

Samostalna zbirka Memorijalna zbirka Jozo Kljaković

Rokov perivoj 4, 10 000 Zagreb

Voditeljica: Lidija Fištrek

www.mzk.czlogz.hr

01/4824856

mz.jozo.kljakovic@czlogz.hr

Za nakladnika: Nikša Lalin

Urednik: Lidija Fištrek

Autorice: Lidija Fištrek, Marija Šarić-Ban

Kustosi izložbe: Lidija Fištrek, Marija Šarić-Ban

Tekstovi:

Lidija Fištrek

Marija Šarić-Ban

Fotografije:

Iz fundusa Memorijalne zbirke Jozo Kljaković, Marija Šarić-Ban

Organizacija tiska: Tiskara Hlad

Dizajn i grafičko oblikovanje: Krešimir Glogolja

Lektor: Andrea Rožić

Naklada: 150 primjeraka

Cijena: 12,00 €

Zahvaljujemo se na pomoći u realizaciji izložbe i naklade Ministarstvu kulture i medija Republike Hrvatske, Gradskom uredu za kulturu i civilno društvo, Zadarskoj županiji i Gradskom muzeju Vukovar.

ISBN: 978-953-8500-02-2 Centar za likovni odgoj Grada Zagreb

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001223411.

LC
LIKOVNI CENTAR
GRADA ZAGREBA

MEMORIJALNA ZBIRKA
Kljaković

GRAD ZAGREB

MNZ

Gradski
MUZEJ
Vukovar

Samostalna zbirka
Memorijalna zbirka Jozo Kljaković

9 789538 500022